

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Dublety v současné francouzštině

Diplomantka: Phuong Thanh Dangová

Pracoviště: Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Vedoucí práce: doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

Rozsah: 73 stran vč. bibliografie a vlastních příloh

Předkládaná bakalářská práce pojednává o dubletních slovech (tj. slovech vzniklých od společného etymonu) v současné francouzštině, u vzorku vybraných dublet pak empiricky zaznamenává vývoj jejich frekvence v diachronním korpusu Frantext.

V úvodní teoretické části práce (s. 10-22) autorka přehledně a fundovaně shrnuje vznik a vývoj francouzštiny v období raného středověku, a dále vymezila pojem *dubleta* s ohledem na možný původ společného etymonu. Využila přitom relevantní prameny, s nimiž správně metodologicky zachází. Pro empirickou část si z cca 800 francouzských dublet s latinským etymonem vybrala „*dvanáct dvojic slov, které jsou dávány téměř v každé prostudované literatuře za příklady*“ a dále „*některé dublety, které nejsou v prostudované literatuře uváděny, přestože se s nimi můžeme setkat v každodenním životě*“ (s. 25). Ty pak dohledávala v korpusu Frantext s využitím vnitřní lemmatizace korpusu, registrovala jejich relativní četnosti v jednotlivých staletích a navzájem porovnávala. Po technické stránce je analýza provedena správně.

V globálním pohledu má práce jednu vážnější slabou stránku, k níž by bylo vhodné se u obhajoby vyjádřit: nejasně formulované cíle a absenci závěrů. Z textu je zřejmé, *co* autorka zkoumá (srovnává relativní četnosti dublet v čase) i *jak* to dělá (porovnání relativních četností v diachronním korpusu), ale není zcela jasné *proč* – k jakým závěrům takové zkoumání vede. Pokud jsem dobře četl, dva konkrétní cíle jsou explicitně vytyčeny až v závěru práce, a sice takto: *V bakalářské práci jsme si stanovili za cíl doložení úzu vybraných dublet v diachronní perspektivě v korpusu Frantext. Dále nás zajímalo, zdali lidová slova budou mít v korpusu v současném století vyšší četnost na milion slov než slova učená* (s. 64). Závěry k prvnímu cíli jsou formulovány následovně: *Reálný úzus vybraných dublet jsme v korpusu Frantext doložili ve všech případech. Hypotézu stanovenou na začátku práce o doložení úzu vybraných dublet v současné francouzštině se nám tudíž verifikovala* (s. 65). Vezmeme-li ale v úvahu, že vzorek se skládá výhradně z běžných frekventovaných slov (viz citace v předchozím odstavci), je samozřejmé, že byla tato slova v korpusu doložena, jiný výsledek se očekávat nedal. Pokud jde o druhý cíl, tj. srovnání četností jednotlivých dublet v aktuálním úzu, konstatuje autorka, že *ne vždy je u slova lidového původu vyšší četnost než u slov učeného původu* (s. 66). Smysl takového srovnání by byl dobře zřejmý u synonym, které si navzájem konkurují. Ale co jiného lze vyvodit z toho, že např. *hôtel* je v současném synchronním korpusu frekventovanější oproti *hôpital* (s. 66), než že v daném korpusu je shodou okolností více textů věnováno hotelům než nemocnicím? Možná má ale věc nějaké hlubší vysvětlení, které není v práci explicitně rozebráno.

Jinak je práce kvalitně zpracována, další připomínky jsou jen drobné:

- 1) Ad: *Dalším důvodem přejímání nejen slov, ale také morfémů či fonémů z cizího jazyka se děje proto, že pro danou věc, kterou označují, neexistuje žádné označení v cílovém jazyce.* (s. 13) – morfémy a především fonémy nemohou označovat věci, pro jejich přejímání musí být jiné důvody (viz také forma formulace).
- 2) Následující pasáž bude dávat smysl teprve ve chvíli, kdy nahradíme „souhlásku“ za „písmeno“: *Středověcí učenci do starofrancouzštiny zavedli v psané podobě za souhlásku „c“ souhlásku „h“, která v latině neexistovala z toho důvodu, aby zaznamenali zvuk, který by napodoboval [tʃ], později [ʃ], který byl latině taktéž neznámý.* (s. 19)

- 3) Ad: *Frantext se dělí do více „subkorpusů“: integrovaný a kategorizovaný* (s. 24): pojem *intégral* znamená *celý*, nikoli *integrovaný* – *Frantext intégral* je tedy označení pro celý korpus Frantext, ne pro jeden jeho subkorpus.

Po formální stránce je práce pečlivě zpracována a odpovídá požadavkům.

Závěr:

Předkládanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a i přes výše uvedené připomínky hodnotím ještě jako **výbornou**. Detailnější otázky vývoje jazyka jsou totiž součástí kurikula až navazujícího magisterského studia, k čemuž je nutno v hodnocení přihlídnout.

.....
doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

V Českých Budějovicích, dne 29. května 2020